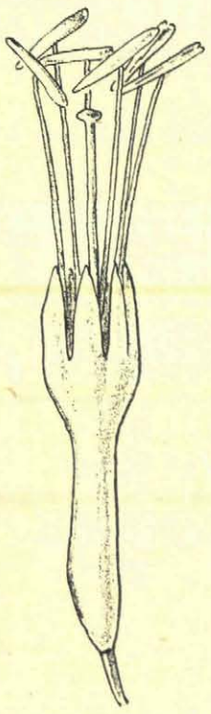
De Levende Natuur 6 (1):12-14 (1901)

eerste helmknoppen kwamen te voorschijn op 8 September; de bloemen aan de onderste zijtakken openden zich het eerst, vervolgens kwamen hooger gelegen bloemen aan de beurt, zoodat eerst thans (8 October) die aan den top zich hebben geopend, terwijl de lager gelegene verdord zijn en het vruchtbeginsel achtergelaten hebben. De zijtakken van den stengel zou men meer afstaand wenschen, ze zijn zooals uit de afbeelding blijken kan te veel tegen den hoofdstengel gedrongen; of dit eene eigenaardigheid van het hier bloeiende exemplaar is, durf ik niet te beslissen, evenmin of in een warmer klimaat de bloemen van de A. niet meer geopend zijn, dan hier het geval is.

Bloem van Agave Americana.

Ongetwijfeld is de plant jaren voor haar bloei reeds begonnen met het verzamelen van voorraad, het aanleggen van een magazijn van arbeidsvermogen in hare inwendige organen, dat later bij den bloei als een buitengewone krachtsinspanning wordt gevorderd, zou worden benut. Gedurende dien langen tijd van voorbereiding was de plánt zeer spaarzaam met hare uitgaven, zuinig tot op het gierige toe; geen enkele bloem kon er op overschieten! Eindelijk is ze toegerust tot den bloei en nu wordt ze van een gierigaard in eens een verkwister; het zoo zorgvuldig opgespaarde wordt in één zomer totaal verbruikt. Met groot vertoon en weelderige verkwisting zendt ze een zwaren stengel omhoog, wel passende bij hare bladerenrozet, doch waarvan de omvang zeker niet vereischt wordt tot het dragen zijner zij het ook talrijke bloemen. Als een ware verkwister gaat het individu dan ook zijn ondergang tegemoet, echter niet dan na ruimschoots voor de instandhouding der soort te hebben gezorgd.

Boeit de A. americana door het trotsche en het zeldzame van haar bloei, toch schenkt deze aan slechts weinigen voldoening; want hare bloemen hebben noch het aanvallige, dat hare teedere natuurgenooten eigen is, noch het fraaie, dat bij andere tropische gewassen valt op te merken. Al laten echter hare bloemen den *mensch* onvoldaan, niet den steeds om haar gonzenden insectenzwerm, die zelden zulke wel gevulde bekers zal aantreffen.

Breda, 8 October 1900. C. VAN ALLER.

DE DODAARS.

(Colymbus fluviatilis).

Op ruim 10 minuten afstands van mijne woning ligt de polder „het Noorden," waarover, voor zooverre het den rijkdom van vogels betreft, geen lof meer behoeft verkondigd te worden. Hieromtrent wil ik gaarne verwijzen naar den eersten jaargang van dit tijdschrift, waarin door den heer Jac. P. Thijsse zoo aangenaam onderhoudend behandeld is: „Een week in een Vogelparadijs." Dat de verscheidenheid van vogels daar verder groot is, kunnen de groepen uit „Fauna Neerlandica" van „Artis" getuigen, waarvoor het materiaal hoofdzakelijk verzameld is in genoemde mislukte droogmakerij.

Niet in, doch vlak bij dien polder ligt onder den vroegeren zeedijk een plasje, het overblijfsel eener doorbraak van weleer, onmiddelijk bij de nog eenig overgebleven boerenhofstede van het vroeger gehucht Noorderbuurt. Aan de kanten van het water groeien riet en bies, waartusschen in den zomer enkele zwanebloemen hare mooie groote schermen hoog in de lucht verheffen en, als het ware, den voorbijganger uitnoodigen, om alles, wat het meertje bevat, wel te willen bezien.

Als men van achter den dijk heel stillekens het oog even boven den kruin brengt, gelukt het meestentijds, daar dan te zien zwemmen eene aardige familie van de vogelsoort, die Dodaars genaamd wordt.

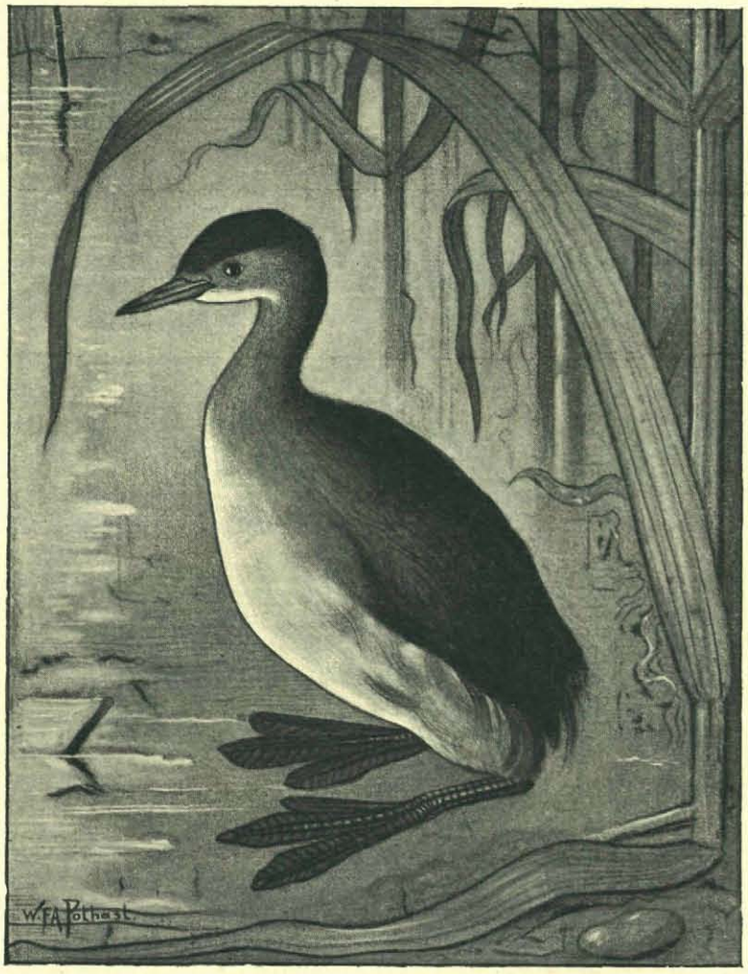
Het is de kleinste onzer futen, die in bijna alle rivieren, meren, poelen en plassen van Nederland wordt aangetroffen en ook broedt, waarom ik wel eenigszins bevreesd ben, iets te gaan mededeelen, wat aan velen bekend is. Maar die slaan het wel over.

Genoemd plasje is door mij bijna elken dag bezocht geworden van den 5den April ~~af~~ j.l. af, op welken datum ik voor het eerst een Dodaars-paar hier aantrof. Ook in het vorig jaar is er een nest geweest, doch het is toen wreedaardig verstoord geworden. Nu hoopte ik er alles van te kunnen zien, en daarom riep

De Levende Natuur 6 (1):12-14 (1901)

ik de hulp in van den nabijwonenden boer, om een oogje in het zeil te willen houden, welke hulp gaarne beloofd werd en ook getrouw is verleend. Dag aan dag, meestentijds des morgens vroeg, kwam ik over den dijk gluren en het deed mij genoegen, telkens wanneer ik mijne vogeltjes weer mocht zien, wat evenwel niet iederen keer gebeurde. Dikwijls toch heb ik zeer goed kunnen waarnemen het mooie bruinzwart der vederen, dat langs borst en buik langzamerhand in grijs overgaat. Ook het vurige bruinrood van de zijden en den benedenkant van den hals was wel de aandacht waard.

Na eenige dagen mijn onderzoek te hebben voortgezet, ontwaarde ik op een vroegen morgen van den 19den April, dat het paar druk werkzaam was aan het nest, dat gemaakt werd onmiddellijk op het water tusschen het niet dichte riet. Meermalen had ik dit eerder al waargenomen, alsook, dat het nest niet aan het riet bevestigd wordt, doch los ligt en rijst en daalt, al naar het peil van het water verandert. Voor het eerst heb ik op laastgenoemden datum de vogels door mijne nadering doen schrikken en nog had ik den waterkant niet bereikt, of reeds waren ze ondergedoken. Overal heb ik met de oogen gezocht, waar ze boven zouden komen, doch slechts één der exemplaren heb ik maar even boven de oppervlakte gezien en daarna niet meer, zoodat ze tusschen het riet weer bovengekomen moeten zijn. Het nest was nog lang niet voltooid, waarom ik besloot eerst na drie dagen weer zoo nabij te komen, en ja, toen was het veel gevorderd en van binnen gevoerd met kroos en flab, verschrikkelijk nat en vies. Nog twee dagen later vond ik er het eerste ei in, zachtwit van kleur, bijna zuiver elliptisch, terwijl de grootte het midden hield tusschen het ei van een spreeuw en dat van een kievit. Nu ging ik voorloopig elken dag een bezoek aan het nest brengen en toen ik den tweeden dag weer kwam en twee eieren in het nest vond, was het eene ei erg zindelijk en het andere eenigszins vuil van kleur geworden. Getrouw werd elken morgen een ei bijgelegd tot 6 toe, en telkens zoo vroeg, dat bij mijne komst de plechtigheid reeds had plaats gehad. Op den 4den dag van het leggen vond ik de eieren eenigszins bedekt met vuile stukken bies, doch overigens waren ze telkens bloot. Opmerkelijk was het, dat op dien 6den dag aan de mate van vuilheid der schalen gezien kon worden, op welke dagen de verschillende eieren gelegd waren. Het laatste was nog keurig wit, het eerste geheel bezwadderd met eene vieze bruingele modder.

Dodaars. Kleine Fuut of Hagelzakje.

Bijzonder was het ook, dat de vogels zich in al die 6 dagen niet lieten zien; eenmaal heb ik langer dan een uur achter den dijk gestaan, om te wachten, of ze ook wilden komen, doch te vergeefs. Ik heb daarom de gevolgtrekking gemaakt, dat ze hun nest onbewaakt hebben achtergelaten en op andere plaatsen voedsel gingen zoeken, opdat ze door hunne aanwezigheid in de nabijheid van het nest, de juiste plek niet zouden verraden.

Op den 24en April heb ik weer behoedzaam gekeken, doch geen vogel liet zich zien. Langzaam kwam ik hooger op den dijk en nog niet geheel had ik de kruin bereikt, of ik hoorde onmiddellijk bij het nest iets in het water plompen, doch gezien heb ik niets. Toen ik bij de eieren kwam, waren ze heel warm en ook het flab er onder was lauwwarm geworden. Geen twijfel meer, of de vogel

De Levende Natuur 6 (1):12-14 (1901)

had zich, zoodra hij mij bespeurde, uit het nest onder water begeven. Bij elke verdere visite herhaalde zich hetzelfde geluid en dezelfde beweging, en telkens heb ik iets uit het nest in het water zien vallen, doch nimmer heb ik daarbij den vogelvorm kunnen onderscheiden. Alleen toen ik eens van de landzijde zachtjes genaderd ben, heb ik het diertje boven zien komen in het midden van den plas, waar het ook onmiddellijk weer weg dook, om zich niet meer te laten zien. Op den 30en April hadden de eieren alle dezelfde vieze kleur bekomen en op den 2den Mei ontwaarde ik tot mijn schrik, dat het geheele nest was verdwenen. Toch hoorde ik het geluid van de onderdompeling, doch op eene andere plaats. Na een weinig zoeken vond ik gelukkig het vermiste; door den sterken wind was het ongeveer 3 Meter Oostwaarts verplaatst, waar het nu tusschen dikkere rietstengels tamelijk vast zat. Den 14den Mei waren de eieren uitgebroed en vond ik 6 jongen in het natte nest. De teere teentjes waren reeds van tamelijk breede vliezen voorzien; de gele spitse bekjes vertoonden twee donkere dwarsbandjes.

Door ongesteldheid verhinderd, heb ik daarna in vijf dagen het plasje niet kunnen bezoeken, doch toen ik op den 20en Mei weerkwam, zwommen de gelukkige ouders met hunne zes kindertjes vergenoegd rond. Nauwelijks vertoonde ik mij geheel op den dijk, of de geheele familie was ondergedoken, doch de kleintjes heb ik nog af en toe te voorschijn zien komen. Pas had ik mij weder achter den dijk begeven, of een der ouden kwam uit het riet te voorschijn, liet een geluid hooren, dat zoo ongeveer het midden houdt tusschen piepen en knorren, en weldra waren de 6 kindertjes voor den dag gekomen. Het andere oude voorwerp kwam pas een kwartier later te voorschijn.

Dikwijls nog daarna heb ik gekeken, of de familie aanwezig was en slechts eenmaal heb ik ze gemist; ik vond ze toen evenwel in een sloot, die op het plasje uitloopt. Nog is het achttal aanwezig, de kinderen zijn al even groot als de ouders, maar aan de vale kleur zijn ze heel gemakkelijk te onderscheiden.

Ik ben zeer nieuwsgierig of ik nu in het volgend jaar meerdere nesten in dit plasje van deze vogelsoort zal vinden. Gaarne doe ik er alsdan opgaaf van.

J. Daalder Dz.

Oosterend op Texel.

Een tochtje in de omstreken van Rotterdam.

Wel Mijnheer, hebt U nog al wat gevonden? Nu Mijnheer, niets nieuws, doch 't was mij in hoofdzaak te doen, om wat slechte exemplaren te vernieuwen of te completeeren.

De vraag werd gedaan en het antwoord gegeven op het pad, dat rondom de Hillegersbergsche plas loopt, ongeveer op een half uur afstand van Rotterdam. En wel door schrijver dezes, die op een mooie voorjaarsmorgen in April daarheen was gewandeld om te zien of er niets te vinden was, dat hem voor zijn kevercollectie passen zou. Het antwoord werd gegeven door een mijnheer, gewapend met een plantenbus en die druk bezig was aan de waterkant, nu een plant uit te steken, dan weder een bloem te plukken, welke in voormelde plantenbus verdwenen.

Na eenig informeeren over en weer, naar de wederzijdsche vangsten en verzamelingen, kon ik de vraag niet weerhouden, met wien ik de eer had te spreken. „Ik ben Reclaire" was het antwoord. „O, dan is mij uw naam bekend uit *De Levende Natuur*". „En ik ben Van Roon". „Ah, dan heb ik uw naam wel in *De Levende Natuur* gezien". Zoo bracht de levende natuur ons tot elkander en was *De Levende Natuur* de oorzaak, dat we eigenlijk al lang oude kennissen waren. 't Spreekt van zelf, dat we met elkaar opwandelden en dat te midden der vele schoonheden, die de natuur ons daar te genieten gaf, onze gesprekken slechts die natuur ten onderwerp hadden. En 't zal zeker wel evenmin verwondering wekken, dat we in de stad teruggekomen, geen afscheid van elkaar namen, voordat we elkaar hadden uitgenoodigd de wederzijdsche collectie te komen zien, maar vooral, er zoo spoedig mogelijk samen eens op uit te gaan. En we zijn er op uit geweest herhaaldelijk en op verschillende plaatsen, en we hebben veel genoten en veel geleerd want wat de een niet wist of kende, dat kende of wist dikwijls de ander en anders zochten we het samen op.

Het zij ons vergund, u van een onzer vruchtbaarste tochtjes een beschrijving te geven. De illustraties zijn van Reclaire, terwijl ook alles wat de botanie betreft van hem is.

't Was Zondagochtend half tien, dat ik hem ging afhalen, en geheel uitgerust voor onze reis gingen we op weg, de Maasbrug over en rechtuit de Rottestraat in, een rechte straat van ongeveer 20 minuten